

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського**

**Факультет «Туризму»
кафедра «Готельно-ресторанного бізнесу»**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДИСЦИПЛІНИ**

«Інновації в готельному господарстві»

галузь знань : 24 «Сфера обслуговування»

Спеціальність: 241 «Готельно-ресторанна справа»

освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр

Львів – 2020

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра, спеціаліста галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»

Робоча програма складена: **Графська О.І.** к.е.н., доцент кафедри готельно-ресторанного бізнесу, член кор.ТАУ.

Затверджено на засіданні кафедри «Готельно – ресторанного бізнесу»
Протокол №3 від 12 жовтня 2020р.

Зав. Кафедри

проф.док. Паска М.З.

© Графська О.І., 2020

© Львівський державний університет фізичної культури, 2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Інноваційні технології – радикально нові чи вдосконалені технології, які істотно поліпшують умови виробництва або самі є товаром. Зазвичай мають знижену капіталомісткість, характеризуються більшою екологічністю й меншими енергопотребами.

Технології в галузі гостинності розвиваються стрімко. Це пов'язано з тим, що перед готельними підприємствами стоять два основні завдання: отримати більше клієнтів і зробити їх постійними відвідувачами. Здійснити ці завдання без інноваційних рішень неможливо, що потребує від готелів модернізації в технологіях, заощадження часу, грошей та енергії. Тому шлях до інноваційних технологій у готелі полягає в заощадженні природної енергії.

Готельний бізнес багатоплановий, а управління ним – складне трудомістке завдання, що потребує впровадження нових технологій. Управління будь-яким бізнесом сьогодні неможливе без активного використання інновацій.

Перелік 6 найбільш високотехнологічних прогресів сьогодення:

1. Готелі, номери яких оснащені новітніми панелями Grow, які кріпляться на зовнішній стороні фасаду і акумулюють енергію сонця і вітру. Температура і вологість в будівлях регулюється за допомогою водоспаду у внутрішньому критому дворіку - атріумі. Величезна скляна стіна періодично відкривається, щоб в приміщення проникав свіжий морський бриз.
2. Окрім інноваційних сантехнічних рішень - наприклад, щоб наповнити ванну, вода ллється зі стелі, в готелях також є "безшумні електронні дверні дзвінки". Обслуговуючий персонал натискає на кнопку дзвінка біля ваших дверей, і у вашому номері включається інфрачервоний сканер. Якщо він фіксує якийсь рух, з'являється електронний сигнал "не турбувати" і службовець йде, щоб прийти пізніше.
3. Як тільки людина входить до готелю, вона стає одним з персонажів відео, що транслюється у вестибюлі і містить кадри з 2400 встановлених в готелі камер. Тут немає ключів і номерів на дверях, тільки iPhone. Кожному відвідувачеві видається телефон від Apple з технологією розпізнавання, за допомогою якого постоялець може потрапити у свій номер. З iPhone можна подзвонити консьержу, вийти в Інтернет і проглянути заздалегідь завантажену туристичну інформацію.
4. У деяких готелів, встановлений 24-дюймовий iMac, який виконує функцію "центру розваг".
5. Дійсно практичне рішення для постояльців чоловіків - дзеркало для гоління, яке не запітніває. Воно розташовано у ванній кімнаті у всіх номерах.
6. Орієнтоване на юних мандрівників, готелі організують внутрішнє співтовариство Pod Community Blog, відкрите для тих, хто забронював номер. Це дозволяє постояльцям і майбутнім постояльцям обмінюватися інформацією, ставити питання один одному.

В умовах жорсткої конкуренції готелі змушені шукати нові шляхи підвищення привабливості та доступності своїх послуг. Недооцінка

інноваційного управління в діяльності вітчизняних готельних підприємств призвела до зниження рівня їх конкурентоспроможності, порушення принципів і методів управління, зниження якості готельних послуг. Інновації виступають в якості стимулу для подальшого розвитку готельного бізнесу, дають змогу підприємствам не тільки займати лідируючі положення у своїх ринкових сегментах, але й відповідати світовим стандартам готельного обслуговування.

Інноваційний підхід в готельному бізнесі може зводитися до використання не лише прогресивних інформаційних технологій і випуску нових послуг, але і цілого комплексу нововведень, що зачіпають усі сфери в області управління (управління якістю, фінансами, персоналом і так далі). При цьому найбільш ефективною інноваційна політика підприємства буде у разі одночасного впровадження різних типів інновацій.

На кожному підприємстві існує набір стандартних технологій по здійсненню поточних операцій і обслуговуванню гостей. Але їх наявність не забезпечує підприємству конкурентних переваг. Тому керівництво кожного великого готелю намагається знайти нові технологічні розробки для своїх проектів. Якщо ще кілька років тому такі технологічні нововведення були пов'язані з можливими змінами в проведенні операції без втручання комп'ютерних технологій, то зараз цей процес немислимий без останніх новітніх розробок в області інформатики. На ринку з'являється безліч автоматизованих систем управління, які дозволяють полегшити роботу персоналу і зробити її ефективнішою.

Обґрунтовуючи той чи інший варіант інноваційної стратегії, необхідно враховувати й те, що вона має відповідати загальній стратегії розвитку готелю, бути прийнятною для нього за рівнем ризику й передбачати готовність ринку до сприйняття нововведень.

Мета: оволодіння сучасними теоретичними основами та практичними навичками організації та управління інноваційними технологіями в ресторанному, готельному господарстві. Інноваційні технології в ресторанному, готельному господарстві та повинні створити необхідні умови для розширення, прискорення і підвищення ефективності формування і реалізації різних інновацій (продуктових, технологічних, соціальних тощо), спрямованих на розробку і впровадження конкурентоспроможного продукту на рівні міжнародних стандартів.

Завдання:

визначення особливостей і динаміки трансформації форматів закладів готельного господарства у відповідності до змін готельного бізнесу;

- визначення напрямів розвитку інноваційних форм сервісу різноформатних закладів готельного господарства;

- розширення і поглиблення знань щодо інноваційних форм надання професійних послуг;

- оволодіння сучасними теоретичними основами та практичними навичками організації та управління інноваційними технологіями в готельному господарстві;

- формування знань щодо новітніх механізмів та методів управління міжнародними та вітчизняними підприємствами індустрії гостинності.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен:

знати:

- особливості розвитку нових форматів закладів індустрії гостинності (готельні підприємства) та їх трансформацію на сучасному ринку;

- інноваційні форми обслуговування та форми надання професійних послуг у закладах готельного господарства;

- методи прогнозування і планування нововведень на рівні готельних підприємств як інструментарій реалізації інноваційних технологій;

- основні вимоги до побудови системи організаційних, соціальних, інфраструктурних, технологічних та економічних інновацій готельних підприємств;

вміти:

- використовуючи міжнародний та вітчизняний досвід, формувати та впроваджувати інновації в діяльність підприємств індустрії гостинності;

- керувати напрямками і варіантами розвитку підприємств індустрії гостинності у нестабільному ринковому середовищі;

- формувати стратегії інноваційного розвитку підприємств індустрії гостинності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти таких результатів навчання:

1) загальні компетентності:

ЗК6. Здатність спілкуватися та співпрацювати з фахівцями інших галузей, адаптуватися у соціальному та професійному середовищі.

ЗК10. Здатність досліджувати тенденції розвитку готельно-ресторанної та туристичної індустрії, володіти знаннями, щодо її складових.

2) фахові компетентності:

ФК1. Знання і розуміння предметної області сфери обслуговування.

ФК7. Використовувати сучасні досягнення науки і передових технологій у готельно-ресторанній справі.

Програмні результати навчання:

РН3. Здатність використовувати інноваційні методи і технології в сфері готельно-ресторанного бізнесу.

РН 24. Попереджати і конструктивно розв'язувати конфлікти в основних сферах життєдіяльності людини (в трудовому колективі, сім'ї, міжетнічних відносинах і соціально-політичній сфері) тощо.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Інновації в готельному господарстві»

№ теми	Назва розділу, теми
Змістовий модуль 1. Організація інноваційної діяльності в готельній сфері.	
1.	<i>Тема 1. Сутність теорії інноватики, поняття «інновація», його становлення та основні визначення .</i>
2.	<i>Тема 2. Сутність інноваційної діяльності та її різновиди.</i>
3.	<i>Тема 3. Нормативно-законодавча база регулювання інноваційної діяльності в Україні.</i>
4.	<i>Тема 4. Об'єкти та суб'єкти інноваційної діяльності.</i>
5.	<i>Тема 5. Інноваційна діяльність та особливості інноваційних пріоритетів підприємств сучасного готельного господарства</i>
6.	<i>Тема 6. Ознаки кризи та пріоритетні напрями розвитку інноваційної діяльності готельного господарства України</i>
Змістовий модуль 2. Інноваційні процеси.	
7.	<i>Тема 7. Поняття та структура інноваційного процесу.</i>
8.	<i>Тема 8. Типи інноваційних процесів у готельному господарстві</i>
Змістовий модуль 3. Прогнозування та планування нововведень на рівні готельних підприємств.	
9.	<i>Тема 9. Готельне підприємство як основний суб'єкт реалізації нововведень у галузі.</i>
10.	<i>Тема 10. Прогнозування та планування інновацій, ініціювання нововведення на підприємстві.</i>

Дисципліна «Інновації в готельному господарстві» включає три змістовних модулі.

Змістовий модуль 1.

Організація інноваційної діяльності в готельній сфері.

Тема 1. Сутність теорії інноватики, поняття «інновація», його становлення та основні визначення .

- Сутність теорії інноватики
- Складові інноватики: теоретична та прикладна інноватика.
- Поняття «інновація», його становлення та основні визначення
- Винахід, відкриття, новація
- Нововведення, процес комерціалізації, технічний прогрес

Тема 2. Сутність інноваційної діяльності та її різновиди.

- Закон України «Про інноваційну діяльність»
- Сфера інноваційної діяльності

- Новації, як складова сфери інноваційної діяльності. Ринок іновацій.
- Інноваційна сфера.
- Маркетинг іновацій.
- Види інноваційної діяльності на підприємстві.

Тема 3. Нормативно-законодавча база регулювання інноваційної діяльності в Україні.

Держава, як один із основних суб'єктів інноваційної діяльності.

Державне регулювання інноваційної діяльності

Закону України "Про інвестиційну діяльність"

Тема 4. Об'єкти та суб'єкти інноваційної діяльності.

Об'єкти інноваційної діяльності. інноваційні програми та проекти; нові знання та інтелектуальні продукти; виробниче обладнання та процеси; інфраструктура виробництва і підприємництва; організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру і якість виробництва і (або) соціальної сфери; сировинні ресурси, засоби їх видобування і переробки; товарна продукція; механізми формування споживчого ринку та збуту товарної продукції. Інноваційна продукція та інноваційний продукт

Суб'єкти інноваційної діяльності:

Державні органи управління інноваційною діяльністю

Інноваційні підприємства

Фінансово-кредитні інноваційні установи

Тема 5. Інноваційна діяльність та особливості інноваційних пріоритетів підприємств сучасного готельного господарства.

Тенденції інноваційного розвитку як передумова інноваційної діяльності сучасних підприємствах готельного господарства Управління змінами. Необхідність реформування соціальної сфери. Реінжиніринг. Створення внутрішніх ринків корпорацій. Інтеграція процесів управління. Розвиток і підтримка малих підприємств. Нові критерії вимірювання ефективності управління. Посилення регулюючої ролі держави. Зміни принципів і методів природоохоронної діяльності.

Класифікація інновацій та особливості інноваційних пріоритетів підприємств готельного господарства:

- Класифікація інновацій за інноваційним потенціалом:
- Класифікація інновацій за джерелом появи:
- Класифікація інновацій за предметним змістом інноваційної діяльності:
- Класифікація інновацій за масштабом новизни
- Класифікація інновацій за рівнем сприйняття
- Класифікація інновацій за видом одержуваного ефекту:

Тема 6. Ознаки кризи та пріоритетні напрями розвитку інноваційної діяльності готельного господарства України.

Ознаки кризи та напрями розвитку готельного господарства України. Основні перешкоди щодо інноваційного розвитку готельно господарства України.

Передумовою досягнення економічного успіху та забезпечення конкурентоспроможності як взагалі готельного господарства України, так і конкретного підприємства галузі є активізація інноваційної діяльності та розроблення відповідної інноваційної стратегії.

Змістовий модуль 2. *Інноваційні процеси.*

Тема 7. Поняття та структура інноваційного процесу.

Поняття інноваційних процесів. Структура інноваційного процесу. Інноваційний цикл. Моделювання інноваційних процесів.

Інноваційний процес пов'язаний із створенням, освоєнням і поширенням інновацій. появі новинок передують тривалий і складний процес їх розроблення, створення і впровадження (освоєння), який дістав назву інноваційного процесу

Маркетингові і прикладні наукові дослідження, планування, розроблення, виготовлення і просування інновацій (комерціалізацію новацій) на ринок.

Траєкторія рівноваги економічного зростання (тренд), основні показники ефективності нововведень.

Тема 8. Типи інноваційних процесів у готельному господарстві

Типи інноваційних процесів:

1. Організаційні інновації:
 - Аутсорсинг
 - Аутстафінг
 - Ринок послуг кадрового лізингу
2. Соціальні інновації в готельних підприємствах два основних види:
 - внутрішні соціальні інновації;
 - зовнішні соціальні інновації.
3. Інфраструктурні
4. Технологічні.
5. Економічні

Змістовий модуль 3. *Прогнозування та планування нововведень на рівні готельних підприємств.*

Тема 9. Готельне підприємство як основний суб'єкт реалізації нововведень у галузі.

Інноваційний потенціал підприємства та його оцінка
Інноваційна політика підприємства – сукупність цілей, принципів і правил із розробки та впровадження інновацій на підприємстві

- Переважання стратегічної спрямованості.
- Орієнтація на потреби ринку
- Цілеспрямованість
- Комплексність.
- Планомірність
- Інформаційна забезпеченість

Стадії опанування підприємством нововведення. Чинники, які обумовлюють характер і спрямованість нововведень на підприємстві.

Стратегічні напрями інноваційного розвитку підприємства

Тема 10. Прогнозування та планування інновацій, ініціювання нововведення на підприємстві.

Прогноз інноваційного розвитку певного засобу розміщення, як вихідна точка для планування його інновацій.

Планування, як один із основних елементів системи внутрішньофірмового управління інноваційною діяльністю засобу розміщення.

Принципи планування інновацій, що встановлюють загальні правила проектування й ефективного функціонування підсистеми в інноваційному менеджменті засобу розміщення.

Види планів. Ініціювання нововведення на підприємстві. Генератори ідей. Причини та джерела інноваційних ідей. Методи пошуку інноваційних ідей і організація творчого процесу

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Розкрийте сутність теорії інноватики.
2. Розкрийте зміст поняття «інновація».
3. Наведіть характерні відмінності термінів «новація», «винахід», «відкриття», «нововведення».
4. Назвіть складові теорії інноватики.
5. За якими ознаками розрізняються інновації? Наведіть приклади.
6. Який зміст інноваційного процесу?
7. Наведіть відмінності інноваційного циклу від життєвого циклу інновацій.
8. У чому полягає інноваційна діяльність?
9. Що стимулює інноваційну діяльність в готельному господарстві?

10. Як впливають нововведення в політичній, економічній і соціальних сфера на інноваційні процеси в готельному господарстві?
11. Дайте визначення термінів «інновація», «інноваційна діяльність».
12. Назвіть етапи формування нормативно-законодавчої бази інноваційної діяльності в Україні.
13. Надайте характеристику об'єктів інноваційної діяльності.
14. Суб'єкти інноваційної діяльності, їх функції.
15. Назвіть передумови інноваційної діяльності сучасних підприємств готельного господарства.
16. Обґрунтуйте сутність формування нової парадигми науково-технологічного розвитку світової економіки.
17. Сутність пріоритетних напрямів інноваційної діяльності в Україні.
18. Назвіть класифікаційні ознаки інновацій.
19. На чому ґрунтуються особливості пріоритетів підприємств готельного господарства?
20. Напрями розвитку готельного господарства України, їх сутність.
21. Дайте визначення інноваційного процесу, принципи його протікання.
22. Наведіть приклади реалізації у готельній індустрії фундаментальних наукових досліджень.
23. Інноваційний цикл, його характеристика.
24. Сутність моделювання інноваційних процесів.
25. Надайте характеристику типів інноваційних процесів у готельному господарстві.
26. Наведіть приклади автоматизованих систем управління готелями.
27. Сутність соціальних інноваційних процесів.
28. Надайте характеристику інфраструктурних, технологічних і економічних інноваційних процесів.
29. Надайте характеристику готельному підприємству, як суб'єкту реалізації нововведень в галузі.
30. Як класифікують організації за характером взаємозв'язків із інновацією?
31. Дайте визначення інноваційного потенціалу підприємства, у який спосіб здійснюють його оцінку?
32. Надайте характеристику стратегічним напрямам інноваційного розвитку підприємства.
33. Сутність прогнозування інновацій.
34. Надайте характеристику процесу планування інновацій у засобі розміщення.
35. Як відбувається пошук можливостей реалізації стратегії інноваційного

- розвитку засобу розміщення з моменту створення інновації і просування на ринку?
36. Сутність творчої активності в інноваційній діяльності засобу розміщення.
 37. Джерела інноваційних ідей, їх характеристика.
 38. Глобалізація як фактор інноватизації готельного продукту.
 39. Які існують теорії глобалізації?
 40. Транснаціоналізація як сучасна тенденція на світовому готельному ринку.
 41. Які існують умови та закономірності транс націоналізації?

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Головка О.М. Організація готельного господарства. – Кондор, 2018. – 338с.
2. Гуць В.С. Технологічне устаткування готелів, готельних комплексів . – Ліра-К, 2019. – 568с.
3. Нечаюк Л.І. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент. // Нечаюк Л.І., Нечаюк Н.О. Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 382 с.
4. Мальська М.П., Кізима В.Л., І.З. Жук Управління сферою готельного господарства: теорія та практика. – Центр Учбової літератури., – 2017. – 336с.
5. Ковешніков В.С., Матвієнко А.Т., Разметова О.Г. Організація готельно-ресторанного господарства – Ліра-К, 2018. – 564 с.
6. Ковешніков В.С. Організація готельно – ресторанної справи: навчальний посібник / В.С. Ковешніков, М.П. Мальська, Х.Й. Роглев. – К.: Кондор, 2015. – 752с.
7. Круль Г.Я. Основи готельної справи. Навч посібник. Текст/Г.Я. Круль .-К.: Центер учбової літератури, 2017. – 280с.

Допоміжна

1. Журавльова С.М. Стратегія інноваційної діяльності на підприємствах готельного господарства // Економіка. Управління. Інновації. - 2012. - №2(8).
2. Пашута М.Т., Шкільнюк О.М. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання. Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 118 с.
3. П'ятницька Г. Сучасні проблеми інноваційного розвитку ресторанного господарства України / Г. П'ятницька, О. Григоренко // Вісник КНТЕУ. - 2005. - №1. - С.5-11.
4. П'ятницька Г.Т Вплив інноваційних змін на діяльність підприємств ресторанного господарства / Г.Т. П'ятницька, Н.О. П'ятницька // Економіка розвитку. - 2013. - №1(65). - С.122-126.
5. Шаповалова О.М. Інноваційна діяльність як основа підвищення конкурентоспроможності

готельного господарства / О.М. Шаповалова // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. - 2013. - №16. - С.224-228.

6. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства: Підручник.: [для вищ. навч. закл.] / За ред. П'ятницької Н. О. – 2-ге вид. перероб. та допов.– К.: Центр учбової літератури, 2011 – 584 с.

Інформаційні ресурси

1. Барабаш Є.В. Інноваційні технології в готельному бізнесі [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/barabash.htm.
2. Саненко Л.І. Принципи впровадження інноваційних технологій в готелях та їх переваги [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/sanenko.htm
3. Портал гостиничного и ресторанного бізнеса [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://prohotelia.com/>
4. Сайт Європейської асоціації трансферу технологій, інновацій та промислової інформації [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.codris.ru>
5. Сайт присвячений інноваціям та інвестиціям. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.innopolis.info>
6. Сайт Державного агентства України з інвестицій та інновацій. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.in.gov.ua>